

Hûndert talen yn

E.G.O. en Reggio Emilia als inspiratie

Door Natasja de Kroom

Op Sint Maarten was ruim tien jaar geleden al sprake van kinderen met een hele complexe thuissituatie. Dat was merkbaar aan hun excessieve gedrag. Kinderen gedroegen zich vaak agressief en luisterden niet naar de leerkrachten. Er moest iets gebeuren. De Zr. Marie Laurence school ging op zoek naar een antwoord. Henri Brookson, directeur, ontdekte via onderwijstijdschriften uit Nederland het concept E.G.O. Dit haakte enorm in op de manier waarop hij onderwijs der al intuïtief vormgaf. Het concept gaf praktische vatten en moge lijkheden om kinderen zo optimaal mogelijk te begeleiden. Tijdens een bezoek aan Nederland, moette Henri Marcel van Herpen van het expertisecentrum E.G.O. Nederland. En daarmee was een langdurige vriendschap, uitwisseling en kennis deling tussen Nederland en Sint Maarten een feit.

Kindercentrum de Buitenkans is geïnspireerd door de pedagogiek van Reggio Emilia en E.G.O. Dagelijks streeft de Buitenkans er naar om steeds beter naar kinderen te kijken, te luisteren en om de omgeving en het aanbod af te stemmen op de enorme ontwikkelingsdrang van (jonge) kinderen.

Vriendschap en verbondenheid

De Buitenkans laat zich leiden door dat wat er het meest toe doet: het welbevinden en de betrokkenheid van onze kinderen. De belangrijkste voorwaarde om bij de Buitenkans te werken is de intentie om op deze manier naar kinderen te kijken. Naar wat ze kunnen en wie ze zijn, niet naar wat ze allemaal nog niet kunnen en zijn. In de praktijk bleek dit voor veel mensen een stuk moeilijker dan gedacht, vooral om de visie te vertalen naar eigen handelen, hierdoor wisselde het team nogal eens van samenstelling.

We denken vanuit de Reggio-gedachte dat elk kind honderd talen 'spreekt'. Honderd talen om naar te luisteren, maar ook de verplichting om kinderen de kans te geven zich in honderd talen te kunnen uiten. Vanaf het begin hadden het atelier en de kunstenaar een bijzondere plek binnen de Buitenkans.

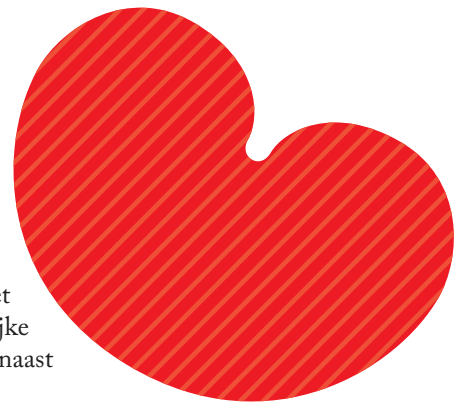
Al gauw bleek dat het succes van de Buitenkans werd bepaald door de vriendschap en verbondenheid met en tussen kinderen, ouders, vrienden en team.

Cultuur van zelf doen

In de eerste jaren van ons bestaan waren we vooral gericht op het bieden van een rijke omgeving. Daarnaast ontdekten we

dat je niet "zomaar" kunt starten met het werken volgens de pedagogiek van E.G.O. en Reggio Emilia. Onze kinderen

waren (nog) niet gewend om als competent gezien te worden. Het duurde een paar maanden voordat onze kinderen het gewoon begonnen te vinden dat ze dingen zelf konden. Na een paar weken van chaos moesten we samen met de kinderen terug naar een duidelijke structuur. Pas vanuit deze structuur konden we beginnen met loslaten. Na een half jaar zagen we dat onze kinderen begonnen te wennen aan het zelf brood smeren, tafel dekken, zichzelf aankleden en opruimen. Stapje voor stapje kweekten we samen met onze kinderen en ouders een nieuwe cultuur. Nu wordt een groot deel van ons werk overgenomen door onze kinderen. Dagelijks zien we hoe zij nieuwe kinderen, ouders en collega's invoeren in onze cultuur. Fijntjes wijzen zij een nieuwe medewerker erop dat ze al twee

It Hearrenfean*

* Honderd talen in Heerenveen

jaar zelf hun brood smeren en dat zij dat echt niet voor hen hoeft te doen. Ze laten een nieuw kind zien waar hij zijn jas op kan hangen en vinden het vanzelfsprekend om elkaar te helpen. Deze cultuur is wat mij betreft de grootste winst die we met de Buitenkans in de afgelopen jaren hebben geboekt.

Documentatie

Naast het inrichten van een rijke omgeving hebben we de afgelopen jaren geëxperimenteerd met verschillende vormen van documentatie. Waar we eerst altijd probeerden om onze kinderen zo objectief mogelijk te belichten, proberen we nu onze eigen interpretaties toe te voegen.

We zijn er ons van bewust geworden dat juist deze interpretaties duidelijk maken hoe wij naar kinderen kijken en hoe uniek elk kind voor ons is. Zolang we nog niet zeker genoeg van onszelf zijn, houden we de interpretaties bij als "schaduw-documentatie". Alle documentatie wordt eerst door een van de pedagogen gelezen, alvorens deze wordt afgedrukt. Dankzij deze maatregel merken we niet alleen dat de kwaliteit van de documentatie omhoog gaat, maar ook dat er nog beter naar kinderen wordt gekeken. Daarnaast wordt meer en meer duidelijk hoe belangrijk ons taalgebruik is. Een mooi voorbeeld hiervan is het verhaal van Niek.

Niek is geboren in Zweden. Hij heeft een Zweedse moeder en een Nederlandse vader. Een jaar geleden is Niek, toen tweeënhalf jaar, verhuisd naar Nederland. Hij komt drie dagen in de week op de Buitenkans. De groepsleiding heeft het niet makkelijk met Niek. Hij is vaak betrokken bij conflicten, maakt dingen

stuk
screent hem op welbevinden en betrokkenheid en maakt hiervan een verslag voor de ouders. In eerste

instantie schrijft hij dat Niek "dwars" is. Als we hierover verder praten komt hij tot de volgende formulering "Niek vindt het lastig om dingen te doen waar hij niet zelf voor gekozen heeft." Op deze manier wordt het hele verslag aangepast. Hierdoor herkennen ouders hun kind in het verslag, maar zien ze ook dat wij zien wat hun kind van ons vraagt. Want de grootste winst in dit gesprek is dat we erachter komen dat Niek zich niet competent voelt. Hoewel hij bijna 4 is, heeft hij onvoldoende woorden om duidelijk te maken hoe hij zich voelt en wat hij wel of niet prettig vindt. Zijn onvrede hierover uit hij door te slaan, te rennen en te schreeuwen. Nu we dit boven water hebben, merken we dat we het makkelijker vinden om met het gedrag van Niek om te gaan. We merken al snel dat het ons beter lukt de juiste snaar te raken bij Niek. Daarnaast zien we kansen om hem te ondersteunen in zijn taalvaardigheid. Eind van het liedje is dat ook wij ons competentier voelen!

Wel structuur

Wat ons heeft verrast is het belang van structuur, als fundament onder de organisatie. Zonder structuur kwam er in de praktijk te weinig terecht van onze ambities om verschillende activiteiten en (lang-lopende) projecten aan te bieden. Inmiddels beschikken we over een uitgebreide inwerkprocedure, een vast dagritme (met ruimte om afwijken!), een dragscode en werkprotocollen. Daarnaast streven we ernaar om zo veel mogelijk ontmoetingen te organiseren tussen pedagogisch medewerkers, ouders, pedagogen en kunstenaar. In deze ontmoetingen plannen we ons aanbod en proberen we met elkaar nieuwe paden te betreden. Tijdens elke ontmoeting grijpen we terug op ons kindbeeld.

Natasja de Kroon
Kindercentrum de Buitenkans
www.kindercentrumdebuitenkans.nl